

PETRE KARAGHEORGHEVICI

Profesor la Școala de Aplicație a Infanteriei și Cavaleriei
din Garnizoana Sibiu

LEXICON DE CAMPANIE

ROMÂNNO-JUGOSLAV

PENTRU

ȘCOLILE DE APLICAȚII ȘI ȘCOALA SUPERIOARA
DE RAZBOIU DIN ȚARA

**Intocmit pentru Liceele Militare, Școlile
pregătitoare, Școlile de aplicație ale tuturor
armelor și Școala Superioară de Războiu.**

Acest lexicon e folosit și pentru ofi-
țerii care n'au cunoștință de limba Jugo-
slavă, fiind întocmit cu litere latine.

*Recomandat de Direcția Învățământului Militar prin
ordnul No. 572 din 1932 și de Marele Stat Major*

EDIȚIA II

— 1 9 3 5 —

TIPOGRAFIA POPORULUI, SIBIU

Biblioteca Centrala

L126951160

Biblioteca Centrala Universitara - Sibiu

PETRE KARAGHEORGHEVICI

Profesor la Școala de Aplicație a Infanteriei și Cavaleriei
din Garnizoana Sibiu

*Primen.
mai 1935.
Sibiu.*

LEXICON DE CAMPANIE

ROMÂNNO-JUGOSLAV

PENTRU

ȘCOLILE DE APLICAȚII ȘI ȘCOALA SUPERIOARA
DE RAZBOIU DIN ȚARA

Intocmit pentru Liceele Militare, Școlile
pregătitoare, Școlile de aplicație ale tuturor
armelor și Școala Superioară de Războiu.

Acest lexicon e folositor și pentru ofi-
țerii care n'au cunoștință de limba Jugo-
slavă, fiind întocmit cu litere latine.

*Recomandat de Direcția Învățământului Militar prin
ordinul No. 572 din 1922 și de Marele Stat Major*

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA”

— SIBIU —
— EDITION II —
INVENTARIAT 1953

SIBIU

1935

TIPOGRAFIA POPORULUI, SIBIU

Bibl. Instit. de inv. superioară Sibiu
INV. Nr. 485-27/19 78

17 FEB 1986
INVENTAR
2073

Pimen.
1935.
Si Ciu.

ALFABETUL

iugoslav-sârbo-croat de tipar și de mână
cu pronunțarea lor
(compus din 30 litere)

Alfabetul Cyrilic sau Sârb. -		Alfabetul Latin sau Croat. -		Pronunțare -
De tipar	De mână	De tipar	De mână	
A a	A a	A a	A a	a.
B b	B b	B b	B b	b.
B b	B b	V v	V v	v.
Г г	Г г	G g	G g	ca g rom. din garda franțuz.
А а	А а	D d	D d	garnir d.
Г г	Г г	Dj dj	Dj dj	ca g. rom. și oșez sau italian Giorno. e.
Е е	Е е	E e	E e	ca j franțuz. jorin
Ж ж	Ж ж	Ž ž	Ž ž	și ca j rom. jura.
З з	З з	Z z	Z z	ca z rom. din rozi
И и	И и	I i	I i	franțuz. rose.
Ј ј	Ј ј	J j	J j	și dans yatagan seal din iatagan

De tipar	De mână	De tipar	De mână	Pronunțare..
K K	К к	K k	К к	l.
Л л	Л л	Л л	Л л	l
Ь ь	Ь ь	Л л	Л л	ca li din rom.
М м	М м	М м	М м	ca în <u>it.</u> , <u>italian</u>
Н н	Н н	Н н	Н н	egli. m
Ъ ъ	Ъ ъ	Н н	Н н	n
О о	О о	О о	О о	ny
П п	П п	О о	О о	o
Р р	Р р	Р р	Р р	p
С с	С с	Р р	Р р	r
Т т	Т т	С с	С с	ss
Ѡ Ѡ	Ѡ Ѡ	Т т	Т т	t
Ѣ Ѣ	Ѣ Ѣ	Ѡ Ѡ	Ѡ Ѡ	tj
Ѥ Ѥ	Ѥ Ѥ	Ѣ Ѣ	Ѣ Ѣ	u
Ѧ Ѧ	Ѧ Ѧ	Ѥ Ѥ	Ѥ Ѥ	f
Ѩ Ѩ	Ѩ Ѩ	Ѧ Ѧ	Ѧ Ѧ	ca ch d'inger-
Ѭ Ѭ	Ѭ Ѭ	Ѩ Ѩ	Ѩ Ѩ	onana din
Ѯ Ѯ	Ѯ Ѯ	Ѭ Ѭ	Ѭ Ѭ	nord, <u>michich</u>
Ѱ Ѱ	Ѱ Ѱ	Ѯ Ѯ	Ѯ Ѯ	tz tch
Ѳ Ѳ	Ѳ Ѳ	Ѱ Ѱ	Ѱ Ѱ	ca i englezesc
Ѵ Ѵ	Ѵ Ѵ	Ѳ Ѳ	Ѳ Ѳ	din cubantul
Ѷ Ѷ	Ѷ Ѷ	Ѵ Ѵ	Ѵ Ѵ	tohn, ingl. <u>th</u>
Ѹ Ѹ	Ѹ Ѹ	Ѷ Ѷ	Ѷ Ѷ	ca ch din francez
Ѻ Ѻ	Ѻ Ѻ	Ѹ Ѹ	Ѹ Ѹ	chambre u co-
Ѽ Ѽ	Ѽ Ѽ	Ѻ Ѻ	Ѻ Ѻ	nerasau chu-
Ѿ Ѿ	Ѿ Ѿ	Ѽ Ѽ	Ѽ Ѽ	chator = a vorbi
Ѡ Ѡ	Ѡ Ѡ	Ѿ Ѿ	Ѿ Ѿ	in lapta, comu-
Ѣ Ѣ	Ѣ Ѣ	Ѡ Ѡ	Ѡ Ѡ	le, ca francez. din
Ѥ Ѥ	Ѥ Ѥ	Ѣ Ѣ	Ѣ Ѣ	chambre, chu-
Ѧ Ѧ	Ѧ Ѧ	Ѥ Ѥ	Ѥ Ѥ	chote.

Lexicon de Campanie Româno-Jugoslav

pentru

Școlile de aplicații și Școala superioară de Războiu din țară

Numere cardinale

Masculin: =¹ (*jegan-iedan*) = un.

Femenin: = *jegna-(iedna)* = una.

Neutru: = *jegno-(iedno)* = un.

masc dva = *gba* = doi; *Femenin* = *dve (gbe)* = două
neutru gba (dva) = doi.

3. *mpu-tri* = trei = (masculin, femenin și neutru.
4. *cetir=remupu* = patru (masculin, fem., neutru).
5. *Pet=nem* = cinci, » » »).
6. *Șest=șease*, = *mecm*, » » »).
7. *Cegau-osam* = șapte, » » »).
8. *Ocau-osam* = opt, » » »).
9. *Debem-devet* = nouă, » » »).
10. *Decem-deset* = zece, » » »).
11. *Jeganaecm-iedna* iest = unsprezece, masc. fem. neu.
12. *Gbanaecm-dvana* iest = douăsprezece, „ » »
12. *mpunaecm-trena* iest = treisprezece, » » »
14. *rem'pnaecm-cetârna* iest = paisprezece » » »
15. *nemnaecm petna* iest = cinci prezece » » »
16. *mecnaecm-șesna* iest = șaseprezece » » »

17. *cega^unaecm-sedamnaest* = șaptesprezece, m. f. n.,
lin. feminin, neutru.

18. *oca^unaeecom-osamnaest* = optsprezece, mas. fem. neu.

19. *Debemnaecm-devtnaest* = nousprezece, m. f. n.

20. *gbagecem-dvadeset* = douăzeci, masc. fem. neutru

21. *gbagecem u jegan* (gna, gno = douăzeci și unu
una, un, masculin, feminin, neutru.

22. *gbagecem u gba-gbe-dvadeset i dva* (dve, m. f. n.

23. *gbagecem u mpu-dvadeset i tri* = douăzeci și trei,
masculin, feminin, neutru.

24. *gbagecem u remupe-dvadeset i cetiri* = 24, m. f. n.

25. *gbagecem u nem* = dvadeset i pet = 25, m. f. n.

26. *gbagecem u ^uecm* = dvadeset i șest = 26, m. f. n.

27. *gbagecem u cegau* = dvadeset i sedam = 27, m. f. n.

28. *gbagecem u ocau* = dvadeset i osam = 28, m. f. n.

29. *gbagecem u gebem* = dvadeset i devet = douăzeci
și nouă, masculin, feminin, neutru.

30. *mpugecem* = trideset = treizeci. mas. fem. neutru

40. *rem'pgecem* = cetârdeset = patruzeci. mas. fem. n.

50. *megecem* = pedeset = cincizeci, masc. fem. și neu.

60. *mecegem* = șesdeseti = șaizeci, » » »

70. *cegauecem* = iedamdeset = șaptezeci. masc. f. neu.

80. *ocauecem* = osamdeset = optzeci. masc. fem. neu.

90. *gebegecem* = dvedeset = nouăzeci, » » »

100. *cmo* (sau *cmomu^{ra}*) = o sută, » » »

101. *cmo jegan-gna, gno* = o sută una, un, » » »

102. *cmo. gba-gbe* = sto dva, dve = o sută un, una, m. f. n.

105. *cmo nem* = sto pet = o sută și cinci, masc. fem. n.

115. *cmo nemhaecm* = sto petnaest = o sută cincispre-
zece, masculin, feminin și neutru.

134. *cmo mpugecem remupu* = o sută treizeci și patru,
masculin, feminin și neutru

200. *gbe cmomuhe* = dve stotine = două sute, m. f. n.

300. *mpu cmomuhe* = tri stotine = trei sute, » » »

400. *remupu cmomuhe* = cetire stotine = patru sute,
masculin, feminin și neutru.

500. *nem cmomuha* = pet stotina = cinci sute, m. f. n.

600.	wecm emomuha=șest stotina=șease sute,	m. f. n.
700.	cegau emomuha=sedam stotina=șapte sute,	m. f. n.
800.	ocau emomuha=osam stotina=opt sute,	m. f. n.
900.	gebem emomuha=devet stotina=nouă sute,	m. f. n.
1000.	=hiliada sau (hiliadu)=o mie,	masc. fem. neu.
2000.	=dve hiliade=două mii.	masculin fem. neutru.
3000.	=tri hiliade=trei mii.	» » »
4000.	=remupu hiliade=patru mii.	» » »
5000.	=nem hiliada=cinci mii.	» » »
6000.	=șest hiliada=șase mii.	» » »
100.000.	=cmo hiliada=o sută mii.	» » »
1.000.000.	=milion=un milion.	» » »
2.000.000.	=dva miliona=două milioane,	m. f. n.
3.000.000.	=tri miliona=trei milioane.	m. f. n.
4.000.000.	=cetiri miliona=patru milioane.	m. f. n.
5.000.000.	=pet miliona=cinci milioane.	m. f. n.
100.000.000.	=sto miliona=o sută de milioane.	m. f. n.

Numere ordinare :

1. pârvi-a-o=întâiul, întâia, întâiul.
2. drughi-a-o=al doilea, a doua, al doile.
3. tretci-a-o=al treilea, a treia, al treilea.
4. cetvârti-a-o=al patrulea, a patra, al patrulea.
5. peti,-a-o=al cincilea, a cincea, al cincilea.
6. șesti,-a-o=al șaselea, a șasea, al șaselea.
7. sedmi-a-o=al șaptelea, a șaptea, al șaptelea.
- 8.=osmi-a-o=al optelea, a opta, al optelea.
- 9.=deveti-a,-o=al noulea, a noua, al noulea.
- 10.=deseti-a,-o al=zecicilea, a zecea, al zecilea.
- 11.=jedanaesti, a,-o=al unsprezecelea, a unsprezecea.
- 12.=dvanaesti,-a,-o=al doisprezecelea, a douăsprezecea.
- 13.=trinaesti,-a,-o= al trisprezecelea. a treisprezecea.
- 14.=cetârnaesti,-a,-o=al patrusprezecelea, a patrusprezecea.
- 15.=petnaesti,-a,-o=al cincisprezecelea, a cincisprezecea.
- 16.=șesnaesti,-a,-a=al șaisprezecelea, a șaisprezecea.

17.=sedamnaesti,-a,-o=al şaptesprezecelea, a şaptesprezecea.

18.=osamnaesti,-a,-o= al optsprezecelea, a optesprezecea.

19.=devetnaesti,-a,-o=al nouăsprezecelea, a nouăsprezecea.

20.=dvadeset,-a,-o=al douăzecile, a douăzece.

21.=dvadeset pârvi,-a,-o=al douăzeci şi unulea, a douăzeci şi una.

22.= dvadeset drughi,-a,-o=al douăzeci şi doilea, a douăzeci şi doua.

23.=dvadeset tri,-a,-o=al douăzeci şi treilea, a douăzeci şi treia.

30.=trideseti,-a,-o al treizecile, a treizece.

40.=cetârdeseti,-a,-o=al patruzecile, a patruzecia.

50.=pedeseti,-a,-o=al cincizecile, a cincizece.

60.=şesdeseti,-a,-o=al şasezecile, a şasezeci.

70.=sedamdeseti,-a,-o=al şaptezecile, a şaptezecia.

80.=osamdeseti,-a,-o=al optzecile, a optzecia.

90.=dovediseti,-a,-o al nouăzecile, a nouăzecia.

100.=stoti,-a,-o=al una sută, a una sută.

101.=sto pârvi=al una sută şi unulea, a sută şi una.

102.=sto drughi=al sută una doilea, a una sută doua.

200.=dve stotiniti=al două sute, a două sute.

300. tri stotiniti=al trei sute, a trei sute.

400.=cetiri stotiniti=al patru sute, a patru sute.

500.=peti stotiniti=al cinci sute, a cinci sute.

600.=şesti stotiniti=al şase sute, a şase sute.

700.=sedam stotiniti=al şapte sute, a şapte sute.

800.=osam stotiniti=al opt sute, a opt sute.

900.=devet stotiniti=al nouă sute, a nouă sute.

1000.=hiliaditi=al unamii, a una mie.

2000.=dve hiliaditi=al două mii, a două mii.

10.000.=deset hiliaditi=al zece mii, a zece mii.

100.000.=sto hiliaditi=al una sută mii, a una sută mii.

1.000.000.=milioniti=al un milion, a un milion.

Zilele din săptămână
Danii u nedelii

Nedelia—Duminică.
Ponedèliac=Luni.
Utorac—Marți.
Srèda—Miercuri.
Cetvârtac—Joi.
Petac—Vineri.
Subota—Sâmbătă.
Prazdnic (praznic)=Sărbătoare.
Danas (ucie)=azi.
Sutra—mâine, iutru=dimineață.
Sutra iutru=mâine dimineață.
Precosutra=poimâine.
Precliucie=alaltăieri.
Na podne=amiază.
U ponotci=miază noapte.

Meseți — Lunile

Ianuar—Ianuarie.
Februar—Februarie.
Mart—Martie.
April—Aprilie.
Mai—Mai (Main).
Iuni—Iunie.
Iuli—Iulie.
Avgust=August.
Septembar—Septembrie.
Octobar—Octombrie.
Novembar—Noembrie.
Dețembar—Decembrie.
U'Iașu 15 Ianuara 1913=Iași 15 Ianuarie 1913.
Mieseț=Luna (meseț).
Rabotni dan=Zi de lucru.
Sărbători—blagdani--(prazniți).
Blagdan—Sărbătoare.

Nedelia—Săptămână.

Nova godina—anul nou.

Uscre (novo lieto)=Paști.

Duhovi, Traite=Rusalii.

Bagitci=Crăciun, sau Rojdiestvo Hristovo.

Vremena=Anotimpurile

Prolicie=primăvară.

Na prolicie=la primăvară.

Lieto=vară

Na lieto=la vară.

Iesen=toamnă.

Na iesen=la toamnă.

Zima=Iarnă.

Na u zima=la Iarnă.

Voinicichi izrazi (Reciu)=Cuvinte militare sau grade militare.

Redovni voinic=fără grad.

Doboșar=toboșarul.

Efraitar=fruntaș

Sviraci (hornist)=gornist.

Podciasnic sau Podofițir=subofițerul.

Stragia=(meștar)=Sergent major.

Vahmistar=Vahmist.

Zastavnic—port drapel (Sublocotenent de cavalerie).

Porucinic—Locotenent.

Capetan=Căpitan.

Maior=Maior.

Podpucovnic=Locotenent Colonel.

Pucovnic=Colonel.

Stabșchi Sotnic=Căpitan de Stat major.

Sotnic sau Capetan=Căpitan.

Coniianicichi Sotnic=Căpitan de cavalerie.

Gheneral-Maior=General major.

Gheneral-Leitenant=General-Leitenant.

Feldmareșal=Feldmareșal.

Podporucinic=Sublocotenentul.

Zapoviednic brigadiie=General de brigadă
 Zapoviednic pucovniie=Comandant de regiment
 Zapoviednic divizie=Comandant de divizie
 Zapoviednic corpusa=Comandant de corp de armată
 Zapoviednic armii=Comandant de armată
 Nacialnic Ştaba=Şef de stat major

Armii voısca=Sociuri de arme

Pieşadni=Infanterie
 Pieşadni=Infanterist
 Lovac=Vânător
 Streliat=Trăgătorul
 Conianicitvo=Cavalerie
 Dragon=Dragoni (Regiment de Cavalerie)
 Topniciarstvo sau topgia=Artilerie-a
 Conianicino topnnicarstvo=Artilerie Călăreaţă
 Topniciar=Artilerist
 Cazac (cozacica pucovniia)=Regiment de cazaci
 Saper (Saperschi batalion)=Batalion Sapior
 Pontonier (pontonierschi batalion)=Pontonier batalion
 Vlac=Tren, Stragia=Gardă
 Grenadighier (Grenadischii)=gredanier
 Compauia (Ceti)=Companie
 Batalion=Batalion
 Escadron=Escadron
 bateria=baterie
 Peşacica-pucovnia=Regiment de infanterie
 brigada=brigadă
 divizia=divizie
 Corpus=Corp de armată
 Voisco=Armata (oştire)
 Glavni Stab=Stat major
 Orudziie (puşca)=armă ((puşcă)
 Sablia=Sabie
 Baiunet=baionetă
 Top=tun
 Cudjila=proiectil=gloaţ

Nedelia—Săptămână.

Nova godina—anul nou.

Uscres (novo lieto)=Paști.

Duhovi, Traite=Rusalii.

Bagitci=Crăciun, sau Rojdiestvo Hristovo.

Vremena=Anotimpurile

Prolicie=primăvară.

Na prolicie=la primăvară.

Lieto=vară

Na lieto=la vară.

Iesen=toamnă.

Na iesen=la toamnă.

Zima=Iarnă.

Na u zima=la Iarnă.

Voinicichi izrazi (Reciu)=Cuvinte militare sau grade militare.

Redovni voinic=fără grad.

Doboșar=toboșarul.

Efraitar=fruntaș

Sviraci (hornist)=gornist.

Podciasnic sau Podofițir=subofițerul.

Stragia=(meștar)=Sergent major.

Vahmistar=Vahmist.

Zastavnic—port drapel (Sublocotenent de cavalerie).

Porucinic—Locotenent.

Capetan=Căpitan.

Maior=Maior.

Podpucovnic=Locotenent Colonel.

Pucovnic=Colonel.

Stabșchi Sotnic=Căpitan de Stat major.

Sotnic sau Capetan=Căpitan.

Coniianicichi Sotnic=Căpitan de cavalerie.

Gheneral-Maior=General major.

Gheneral-Leitenant=General-Leitenant.

Feldmareșal=Feldmareșal.

Podporucinic=Sublocotenentul.

Zapoviednic brigadiie=General de brigadă
 Zapoviednic pucovniie=Comandant de regiment
 Zapoviednic divizie=Comandant de divizie
 Zapoviednic corpusa=Comandant de corp de armată
 Zapoviednic armii=Comandant de armată
 Nacialnic Ștaba=Șef de stat major

Armii voisca=Sociuri de arme

Pieșadni=Infanterie
 Pieșadni=Infanterist
 Lovac=Vânător
 Streliaț=Trăgătorul
 Conianicitvo=Cavalerie
 Dragon=Dragoni (Regiment de Cavalerie)
 Topniciarstvo sau topgia=Artilerie-a
 Conianicino topnnicarstvo=Artilerie Călăreață
 Topniciar=Artilerist
 Cazac (cozacia pucovniia)=Regiment de cazaci
 Saper (Saperschi batalion)=Batalion Sapior
 Pontonier (pontonierschi batalion)=Pontonier batalion
 Vlac=Tren, Stragia=Gardă
 Grenadighier (Grenadischi)=gredanier
 Compauia (Ceti)=Comanie
 Batalion=Batalion
 Escadron=Escadron
 bateria=baterie
 Peșacica-pucovnia=Regiment de infanterie
 brigada=brigadă
 divizia=divizie
 Corpus=Corp de armată
 Voisco=Armata (oștire)
 Glavni Stab=Stat major
 Orudziie (pușca)=armă ((pușcă)
 Sablia=Sabie
 Baiunet=baionetă
 Top=tun
 Cudjila=proiectil=glonț

Efecte și echipamente militare.

Sapca=chipiul sau căciula
 Mundir=Tunică
 Epoleta=epolete (contra)
 Petlițe=petlițe
 Hlare (șalvare) pantaloni
 Cabamica=manta; capa capișon
 Cizme=cisme
 mieșchi=desagi
 Ranica=ranița
 Siedlo=șea
 Patronțașă=cartușieră
 Palatca=cort; Uzda=frâu
 Lopata=Sapă; Zastava—drapel
 Barioc=Standard
 Toba=Tobă
 Niiedauzdoc=căpăstru
 Rog (radj)=corn

Încartiruirea

Colico seliaca—gospodara ima novom selu?
 — Câți țărani—g^ospodari sunt în acest sat?
 Imali plamenitschi cutia
 —Există și o cameră boierească?
 Colico tam coniușem?—Câte grajduri pentru câți cai?
 Colico cuteia ima toi grad?—Câte case sunt în acest oraș?
 Colico stanovnica ima?—Câți locuitori are?
 Colico liudu mogu lit tu namiestani (Su bili namiestani?)
 — Câți oameni pot fi încartiruiți? (Au fost încartiruiți?)
 Ima li tu iedna boliarsca cuteia? jedna tvornica?
 — Este o clădire boierească, un castel, o fabrică în
 această localitate?
 Ima li tu bolnițu?—E un spital aici?
 Ima li tu seladiste zapravi alat?—E o magazie de pro-
 vizii, o magazie de grâu?
 Caco ie velic? Cum e de mare?

Broi tvornica? = Numărul fabricilor de spirt?

Pivovara? — De bere?

Mlina? = Al morilor?; Pecia? = Al cuptoarelor

Iesli dobra pivecea voda? = Apa e bună de beut?

Colico bunava ima tu? = Câte fântâni sunt în localitate?

Ima li sfaca cutia bunar? = Are fiecare casă un puț?

Ima material za curet? = E material de încălzit? (combustivul)

Ima slame? = Sunt paie?

Ima li sredstva dojivate? = Sunt mijloace de trai la dispoziție

Ima li stanoveni brașne scladistive? = Au locuitorii depozite de făină?

Scrubron? = De pâine?; S'miesom? = De carne?

Colico maroe ima novom miesto?

— Câte vite se află în această localitate?

Tu budu dvadeset liudi?

— Aici pot fi încartiruiți 20 de oameni?

Mogu li stanovni podviati hiliadu cioveca iedan dan, dva dana? etc.

— Sunt locuitorii în stare de a întreține 1000 de oameni, o zi două zile, etc?

Retcu stanovnicima da gostuvria obied (rutciae) za dva sata!

— Spune locuitorilor ca să prepare prânzul în timp două ore!

Voiaca stigne poslie (za) tri sata.

— Trupele vor sosi după 3 ore.

* * *

Bivnac = Bivouacul

Ima li su tu blizini sela, sciano, suho miesto za statio-
niranie?

— Este în apropierea satului un loc, uscat și bun pentru staționare?

Ima ova suha livada? = E livada aceasta uscată?

Ima li v'blizina voda za pit? = E în apropiere apă de băut?

Ima li u blizini dârva? = Sunt în apropiere lemne?

Gde se mogu napiti coniu? = Unde se pot adăpa caii?

Pocajimi! = Arată-mi adăpătoarea!

Donesi slama i iednu colu dârva za paloziti!

— Adu paie și o căruță de lemne de ars!

Za iedan sat da brude ovde!

— Intr'uu ceas trebuie să fie aici!

Mi tciemo vam dati raspiscu i ti tciș dobiti carniie novața.

— Noi o să vă dăm adeverință și voi veți primi imediat banii.

* * *

Rechizițiunea

Ne moiite se boiite nas, mi smo rumunschii vornîți nic-to netciu vama nișta d'a praviti.

— Să n'aveți nici o teamă că aceștia sunt soldați români și n'are să vă facă eimic.

Za sve, șta ciete nam dați, mi tciemo platiti.

— Tot ce ne ve-ți da, noi vom plăti

Daite nam cim mogucie b'rzo

— Dați-ne cât se poate de repede ce cerem.

Mi znamo da vi imate u selu (u gradu, iedno veliko schudiște s'oproviantom.

— Noi știm, că aveți în sat (un oraș) un mare depozit de proviant.

Nemojite saeriti i geco mi tremo da naci.

— Nu-l ascultați, că noi tot vom afla!

Colico coma imate? = Câți cai aveți?

Colico cola? = Câte trăsură?

Colico volova? = Câți boi?

Colieo marova? = Câte vite?

Colico ovatcia? = Câte oi?

Colico svinia? = Câți porci?

Iesu-li scladișta sa copienam miesam?

— Sunt depozite de carne afumată?

Slănină? = Slanina

Sira? = Brânză?

Rizaca, crumpiza, graha, bob, brâșno?

— Orez, cartofi, mazăre, fasole, făină.

Colico meșcov ovsa imate? = Câți saci aveți de ovăz?

Cucuruz? = porumb? Roz (raje) = Secară; rja? = orz.

Colico colo siiena? = Câte care de fân?

Colico snapova slama? = Câte legături (snopuri) de paie?

Imate-li vi vino? = Aveți voi vin?

Pivo = bere; Rachie = rachiu?

Jimate-li scladiște sa cavom? = Aveți depozite de cafea?

Ciaiem? = Ceai?

Colico peci ima u selu? = Câte cuptoare sunt în sat?

Colico pecara? = Câți brutari?

Colico cruha se moje peci u dvadeset cetiri sata?

— Câte pâini se pot coace în douăzeci și patru de ore?

Pocaji mi iednu cruhu (iedan) hlieb-liebat

— Arată-mi o pâine!

Danas ga ios cruha pieco? = Astăzi trebuie încă de copt pâinea.

Ima li tu iedan sulim? = Este aci o moară?

Vodi me tamo? = Dumă acolo!

Zovi milinar? = Chiamă pe morar!

Colico miiestaco mojete vi u iednam dani?

— Câți saci de făină puteți voi să mâncați pe zi?

Nami trebamo trideset miieșaca.

Nouă ne trebuie treizeci saci de făină.

Colico rodnică mojete zabrati?

Câți lucrători puteți angaja?

Sabirai (donesi) petdeset radnică?

Adu cincizeci lucrători încoace!

Oni neca donesiiu s'sobom alate

Ci sa aducă uneltele (cu tine)

Topari = topoare

bradvicichi = securi

Lopatu=lopată

Cosi=coasă

Ircosite travu!

Cosiți iarba!

Vi imate donesiti

Voi aveți de adus

Petdeset volova=cincizeci de boi

Trideset cola=treizeci trăsuri

Dviiesta cruha (hlieba-lebaț)=două sute de pâini;

Trista mieșache ovsa=Trei sute saci de ovăz;

Deset cola siiena=zece care de fân;

Sto svezaca shama=O sută legături de pae;

Sto mieșaca iciumic=o sută saci de ovăz;

Trideset miieșaca brașna=treizeci saci de făină;

Aco vi ne budete sabirati sve o u tji sata, tcemo mi samo trajiti

Dacă nu adunați toate aceste, în trei ore, atunci cău-
tăm singuri.

Sve mora se na târg nositi!=Tot trebuie adus pe piață!

Vi trebata nosite scladiște a v sutra (danas) osam sata
u iutro (cetiri sata poslie podne na A.

Voi trebuie să aduceți depozitele până mâine (astăzi) la
ora opt dimineața (până la ora patru după prânz) la A.

Tamo ciete pdobiti raspischi=Acolo veți primi chitanța;

Zemi ti ovo prismo za rechiziții;

Primește tu această scrisoare de rechiziție;

Sve șta (cita) se unutra piše morate predatina glavno
scladiște B.

Tot ce sa cerut prin ea, aveți să furnizați la depozitul
central dela B.

Dan i sat predanie naznacen ie ipismu.

Data și ora prestării sunt prevăzute în scrisoare.

Aco strajenie stvari ne budu dobivane i prava vrijeme
selo mora plutiti zaștiti.

Dacă lucrurile cerute nu vor fi primite la timp, comu-
na va trebui să plătească nmendă;

Conversații în localități. În quartir

Cto se tu gospodar? = Cineva aici stăpânul casei?
 Gde ie gospodar (gospodarina)? = Ande e stăpânul (stăpâne)?
 Ie li (on, ona) doma? = E acasă ce (ea);
 Nie doma = Nu e acasă;
 Onje doma = El e acasă;
 On ie doma (cod cutie) = El e acasă;
 Pozvata ga tu! = Săl chemi încoace!
 Dobar dan (atcie, mater) = Buuăziua (tăticu mămico)
 Vi ste gozda? = D-voastră sunteți gazda
 Caco se zovete? = Cum vă numiți?
 Cae vas zavin? = Cum vi se zice?
 Jest gospodine? = Da domnule;
 Cvașem uslugam = La dispozitia d-voastră;
 Șto jelaete? = Ce poftiți?
 Șta trebate? = Ce vă trebuie;
 Gdie ie moia soha? = Unde e odaea mea?
 Je li gotova moia soba? = Este gata odaea mea?
 Sve li gotovo? Este tot gata (pregătit);
 Se ne dopadne vam ova soha
 Nu vă convine această odaie (cameră)?
 O va soha nuje cista? = Camera această nu e curată?
 Soha mora se ovama ocistiti
 Odaia aceasta trebuie imediat curățată;
 Ga (ovde) ie prekladna, toplo = Aici nu-e prea rece, cald.
 Trehami iedan stol i stolaț
 Imi trebuie o masă și un scaun.
 Donesite simo (ovde) = Aduceți în coace; (aici)
 B'ryza (bârzo) zurite se = Grăbiți-vă (repede)
 Budi faca dohar, hudete faco dobri
 Fi așa de bun fiți așa de buni;
 Dazvolite? = Dați-mi voie!
 Izvolite = Poftiți;
 Trebam = Imi trebuie;
 Ne trebam = Ne trebuie,

Donesite d'rvo=adu lemne,

Zacurite=Incălzește;

D'rva (dârva) su mocre=Lemnele sunt umede (ude)

Slușai, odi vamo, donsi druga d'rva (dârva)

Ascultă vino în coace, adu alte lemne;

Nema drugih drova?=Nu sunt alte lemne?

Spravili șohu?=Ai aprins soba?

Ai aranjat ddaia (camera);

Ima jedad crevet er sobi? E un pat în cameră?

Iest ima=Da, est;

Ja haciju sad iesti=Eu vreau acum să mănânc?

Jeste-li gladan?=Vă este foame;

Gladan sam—Mie foame

Mi smo gladni=Nouă mie foame;

(Ia) sam jedem=Mî-e sete.

Ima iaș vreme da iadamo?=E timp ca să mâncăm?

Dai mi šta god za iești=Dămi ceva de mâncare;

Šta hocite iești?=Ce doriți să mâncați?;

Ima (imate) li hlieba?=Ai tu (D-ta) pâine?

Mujesa? svinjsco miiesa? govedinu, jeletinu

Carne? carne de porc, vită? vițel?

Sanietinu?=Miel jaja=ouă;

Sira=Brânză;

Ia iman samo cruca ijaja=Eu am numsi pâine și ouă;

Ia sam video u dvoru ciasichi cocoșa i guscie

Eu am văzut găini, rațe și găște prin curte;

Sieci jednag cocoșa, jedn ymley guscu

T'aie un cocoș, o rață o găscă;

Opieci mi jedan golub=Frige-mi un pui porumbel;

Pravi mi jegnu ciorbuș cupușom za voiniche za mine,
za nas

Să gătiți o ciorbă de varză pentru soldați (pentru mine) pentru noi;

Daite mi šta piti=Dă-mi ceva să beau.

Imate li mlieco?=Aveți lapte?

Donesi mi samovar=Adu-mi samovarul

Reci da ui donese iedmi steclu vina, piva, vatchi (rachiia)

Spune să-mi aducă o sticlă de vin, bere rachiu;
 T die ie iahara (comiuşna) za conie?
 Unde e grajdul (de cai)?
 Mogu li ovu coniu pomestiti unutru? (comiuşnie)
 Au să începă toţi cai în grajd;
 Nuju mogucie, ali tu ima jeg coiu je dobar za to
 Cu neputinţă, dar aci este încă un şopron (şură) care
 e bună pentru treaba asta;
 Vidimo, tremo ciema, voditu liudi sconiu saruoj
 O să vedem, du oamenii cu caii încolo.
 Pocaji gde ie vunar=Arată-mi unde este puţul
 Sieno=fânul; Slame=paiele; Iacine=orzul;
 Raci s'cim smo vam dujini sve cemo platiti;
 Spune-mi cât îţi datorăm, plătim totul ce am căpătat;
 Ima li târgovţa u selu?=E vreun negustor în sat?
 Nema ni iadnoga târgovţa u selu?
 Nu este nici un negustor în sar;
 Au glavnom gradu o blasti ima târgovţa?
 In reşedinţa plasei e vreun negustor?
 Predaiu li se tamo ţigare, duhan itabac?
 Sunt aici de vânzare, ţigări tutun şi tabac;
 Cacoî ovârtniţu su samo?
 Ce fel de meşteşugari (meseriaşi sunt pe aici)?
 Daj mi ţintu pero mastilo (cernilă)! cniga (bumagi)
 olovcam.
 Dă-mi cerneală, condei; peniţe hârtie.
 Donesi mi iednu svit ju!=Adu-mi o lumânare;
 Popali iu!=Fă lumină;

* * *

La avant posturi

Stai (stani)!=Stai!
 Dolie sa conia=Descalică (dăte jos de pe cal);
 Dolie s'orujiem!=Pune jos arma!
 Predai se!=Predăte (să te predai);
 Idi malco nazad=Dăte puţin îndărăt;

Natrai!=înapoi!

jos=încă

Stoi=stă

Ob'rnise lițem na ovu stranu=Întoarceți cu fața spre
partea aceasta;

Ne mai se mițati!=Să nu te miști!

Na pravo bcrug!=La deoparte împrejur;

Spa levo v'crug=La stânga împrejur!

Stupai!=marș; Mijno!=liniștit!

Bârzo!=Repede; Napriied!=înainte!

Muj!=tăcere!

* * *

Interogatorul unui dezertor sau prizonier

Ti si biiegunat?=Tu ești dezertor;

Caco se raveș?=Cum te numești?

Cod si biejav?=Când ai dezertat?

O dacle si biiejav?=De unde ai dezertat?

U com corpus spadaș?=Din ce corp de armă faci parte?

U coiu divuzii?=Din ce divizie?

U coiu brigadu si?=Din ce brigadă ești?

U coiu ofredi?=Din ce trupă?

Cacav stupani imaș?=Ce grad ai?

Cacav broi nosi tvoia pucovnia=Ce număr poartă re-
gimentul tău

Caco se zove zapoviednic pucovniie?=Cum se cheamă
comandantul regimentului?

Brigate? =Brigadă?

Diviziie? =Divizie?

Corpusa? =Corpului?

Cto (coi) ie nacialnic ștaba?=Cinei șeful Statului Major?

Iu bivoachizatei voisca?=Au bivoacat trupele?

Ie (su) na contoniraca voisca?=Au contonat armata.

Iesu li caeva ucreplenia na A?=Sunt ceva întăriri pela A?

Jeli totceac D. ocupirav s'voiacom?=E punctul D. ocu-
pat de trupe?

Colico topova ima otriad? = Câte tunuri are detașamentul
Ima li dovoz paczivenu trupu? = Are transportul o escortă mare (acoperire).

Colico liudi su pali u ratu (na voiște? = Câți oameni au căzut pe câmpul de luptă?

Ie li voisca vi mobilizovana? = Este armata deja concentrată?

Ugatoviin se vetci da napreduii? = Se pregătesc pentru înaintare?

Da se povucu? = La retragere.

Ugotoviin se na navalu = Se pregătesc pentru luptă?

Za bitcu! = la luptă.

Cuda se pošlaiu patrulei? = U de se trimit patrulele?

Colico pnta na dan se poslaiu? = De câte ori pe zi se trimet?

Colico recruta imate? = Câți recruți aveți?

Cecat pomotci? = Așteptați ajutoare?

Za cad ga cecati? = Pe când le așteptați?

Caco su ras polojeni voiniți? = Cum sunt dispuși soldați?

Iesu li veseli? = Sunt veseli?

Colico moma imate u iednoi companii? = Câți oameni aveți într'o companie?

Jedan escadronu = Un escadron.

Jesu li mnoghi bolestni? = Sunt mulți bolnavi?

Colico bolestnica ima iedna compania? = Câți bolnavi sunt într'o companie?

Gde ie sada tvoi odreda? = Unde este acum detașamentul tău?

Gde ste povivoli bnoru? = Unde ați petreout noaptea?

Od cad cantonirate tamo? = De când cantonați acolo?

Cad ste se poancli iutcier? = Când vați retras ieri?

Cto ie na lievo? = Cine se află în stânga?

Na desno od vas? = La dreapta voastră?

Od coga si pasavta? = Dela cine ați aflat asta?

To je laj! = Asta-i posibil?

Moje to biti? = Poate fi oare?

To ie nemoguteie! = Asta e cu neputință!

Cu parlamentarul.

Parlamentai = Parlamentul.

Șto izvolite? = Ce doriți ? (ce poftiți?)

Predate papire i punoniotcinienie vașe = Predați hâr-
tiile și crențele d-voastră.

Zanejite și oci (otci)! = Legați-vă la ochi!

Biti privodiiti pred zapoviednica = Veți fi conduși îna-
intea comandamentului.

* * *

Localități

Caco se zave ovaiova selo? = Cum se chiamă acest sat?

Ovo imaniie? = Această moșie?

Ovo staialite? = Această fermă?

Poštanscou puta? = ? Această stațin e a drumului de poștă?

Jelieznog ionta? = A calei ferate?

Ovai han? = Acest han?

Ova crâtcima = Această cârciumă.

Ova gostionița? = Acest hirt (restaurant)

Ovai grad (varoș) = Acest oraș

Gde ie cmet (starșina)? = Ande este primarul.

Gde stanuiie cmet (gde jivi starșina) = Unde locnește
primarul?

Zovi cmeta (pozovi) starostu) = Chiamă pe primar!

Ima li tu poštanschi, borogavni urev? = E aici un oficiu
poștal și telegrafic?

Jesuli u djelanje ? (djenstviu) = Sunt în funcțiune (funcția)?

Gde ie poštanschi uret? = Unde e oficiul poștal?

Gde ie boroiavna statiiie? = Unde e stația telegrafică?

Gde su pisma? = Unde sunt scrisorile?

Gde su bârjoiavi? = Unde sunt depeșele?

Daite ih ovde (sunda)! = Dăle aici (încoace).

Gge su dârjavni novfi? = Unde sunt bani fiscali (de stat).

Bile su tu rusche voischii (odriada)? = Au fost aici tru-
pe rusești?

Nemacichi? = Nemțești?

Caeva pucov niia (bateriia) nalazi se u ovoi posodi? =
Ce regiment (ce baterie) funcționează aici în garnizoană?
Prohodilie su danas voischi (odreda)? = Au trecut as-
tăzi trupe?

Cad ie prohodila voisca corz ova maiesto? = Când au
trecut trupele prin localitate?

Cad u cuda ie marjirala voisca? = Când și încotro sau
pus în marș trupele?

Colico voinica ie imalo (su bili) tu? = Câți soldați au
fost aici?

Bila ie pieșadiia? = Era infanteria?

Cendanistov? = Cavaleria?

Topgiev? = Artileria?

Cto je comandira ovog adrieda? = Cinc comandă secția
(cum este comandată această secție?)

Coco se zova zapoviednic? = Cum îl cheamă pe coman-
dant?

Jesu li ostavile holestniche? = Sunt lăsați bolnavii?

Gde ie holnițe? = Unde e spitalul?

* * *

Căile ferate

Stojaliște = haltă

Gde ie colodvar (stanții voczal)? = Unde e gara?

Pacaji mi put na colodvor = Arată drumul într'acolo.

Imali tamō cinovnica? = Sunt funcționar acolo?

Stroievara? = Mecanici?

Ie li jelezara (cuznița)? = Este ferar?

Clinciari? = Lăcătuși?

Colesniți = Rotari

Stalara = tâmplari

Jesu li na raspolojenie parovozi i vagoni? = Sunt la
dispozitie locomotive și vagoane?

Cuda su odneseni? = Incotro am fost transportate,

Cad ie atișao zadnii vlač (vor) = Când a plecat ultimul
tren?

Jesu li razruşene sonrujenia? = Sunt instalațiile gări distruse?

Nogu li se nanovo potrebliati? = Poate să reînceapă iarăși exploatarea?

Imali coladvor drov țidao petei zacuriți u ponozima? Are gara lemne, cărbuni, turbă pentru încălzitul locomotivelor?

Ima li o colodvara voda za parovaz? = Are gara apă pentru locomotivă?

Ima li colodvar? = Are gara rampe de debarcare?

Jesu li oni dârvne? = Sunt ele de lemn?

Calico oști pomiștiatșia pri plut forminie? = Câte osii pot încăpea înaintea rampei?

Caco duga ie? = Cât de lungă e rampa?

Cole se moga priniavati na hapud ili na şvanu? = Vagoanele trebuiesc încărcate din față sau pe la o parte?

Jma li coladvor şcladišta? = Are gara magazii?

Colico sajenii ie şiroca i dlinoi? = Câți stângeni are peronul în lung și în lat?

Ima li coladvor petci za curit? = Are sala sobi de încălzit?

Ima li colodvar crughi za parovoza? = Are gara plăcit turnate pentru locomotive?

Za colico parovoze? = Pentru câte locomotive?

Imali coladvor radionița? = Are gara ateliere?

Imali coladvor macari za dignisti teșicoța? = Are gara gara macarale de ridicat greutate?

Colico parovona mogu stati u coladvoru? = Câte vagoane pot încăpea în gară?

Colico drugo miestniț lișnia ima ior? = Câte linii secundare sunt încă?

Cuda voidi ova linia? = Încotro duce această linie?

U com glavarstvu spada? = De ce direcție ține ea?

Gde se nalazi gavarstov? = Unde e reședința direcției?

Gde se razilazi druga naibliža linia? = Unde se ramifică cealaltă linie mai apropiată?

Ima li put iedan ili dva ?=Colea are una sau două rețele.

Ie li ie dnac ciazmac izmagiu ?=Este distanță normală sau redusă, între râuri ?

Eli mogutcia upotrebliat ovu liniu ?=Această linie este practicabilă ?

Iesu li most raznisen ?=Este podul distrus ?

Ieli tunel razrușen ?=E tunelul distrus ?

Ieli most dreven oli jellezni ?=E podul de lemn de piatră sau de fier ?

Colieș stanjeni dug iest most ?=Câți metri are podul în lungime și înălțime ?

Colica stalbov u mostru (a) ?=Câți stâlpi are podul ?

Gde su opaciatu za rospioniti ?=Unde sunt macazuri ?

Caco oni su dughi ?=Cât de lungi sunt ele ?

Gde ie linia nai visoro ?=Unde e linia mai ridicată ?

Imali linia znatecovi acusticini ili optisni ?=Are linia linia semnale acustice și optice ?

Cuda vodi bârjoi iavja jița ?=Unde merge sârma de telefon ?

Ieli u dobrom staniu ?=E nedeterminată ?

Cacia aparate se promebliatciu ?=Ce aparate se întrebuințează ?

Napredni reci=Vorbe prealabile.

He ! stai !=he, stani ! stai,

Vino încoace=Odi ovano, adi obgie.

Vorbești românește ?=govori rumunski ?

Vorbești rusește ?=govoriș ruschi ?

Vorbești nemțește ?=govoreș nemacichi ?

Ești de aici ?=Iesi li otuda ?

Ascultă !=slușai !

Spunemi !=Seci-mi !

Mai înțeles ?=Iesi-li me razumio ?

Răspunde tare, imediat !=Adgovarai glasno, odmah !

Nu vorbi mult !=Ne govori mnogo !

Spunc numai *da* sau *nu* =Reci samo «iesam ili ne»

Spune numai numărul !=Reci samo broi !

Ce ai spus ? = Şta si cazao ?

Spune încă odată şi încet. = Reci ioş iedan put lagano.

Eşti sigur ? = saşvim sigurna ?

E adevărat ? = Ie li istina ?

Aşa e, este adevărat ? = Toco ie, istina ie ?

Repetă încă odată ce ai spus. = Ponovi ios iedan put şta si cazao.

Spune adevărul nu minţii ! = Reci istina, ne moi lagati.

* * *

Comunicaţii Saobratciai.

Incotro duce acest drum ? = Cuoă vodi ovai put ?

Incotro duce drumul, la dreapta sau la stânga ? = Cuda vodi put na desno ili na levo ?

Duce drumul drept în sat ? = Vodi li put upravo u selu ?

Cum se poate ajunge la acest sat ? = Caco se moje ici u selu ?

La oraş = U gradu.

La râu = c'rietcii.

La pod = c'mostu.

La vad = c'bradu.

La podul plutitor ? = C'idutciem u mostu ?

La fântână ? = C'bunaru ?

La izvor ? = C'isvoru ?

Arată cu degetul ! = Pocaji s'pârstom !

Să mergi drept înainte ! = Da ideş pravo napred !

Apucă (eao) la dreapta (stânga) = Idi na desno (levo)

Trebue să mergi la dreapta ! = Moramo itci na desno !

Trebue să mergi la stânga ! = Moramo itci na levo !

Înapoi = nazad.

Până la răspântie, drept înainte, apoi la dreapta ! = Da cr'stopatu, prvo napred, onda na desno !

Unde e răspântia ? = Gde ie cârstapu ?

Înainte sau după acest sat ? = Preo ovaia sela ili iza ?

Înainte sau înapoi a acelor araori? = Pred ili ira ovih drava?

Înainte sau înapoi a acelor păduri? = Pred ili izaovu şumi?

Înainte sau înapoi a podului? = Pred ili iza mosta?
Se află satul pe drumul nostru? = Nala se selo na nas put?

Trebue să trecem la dreapta sau la stânga pentru a ajunge la stația trenului? = Moramo ostaviti selo na desno ili levo da dogino ino colanvor?

Satul e pe drumul nostru? = Ie li selo na nas put?

Cum e drumul? = Cacovi ie put?

E nisipos? = Ie li piscovit?

E pietros? = Ie li camenit?

E mlăștinos? = Ie li blatan?

Drumul spre N. e bun, sau rău? = Ie li put na N. dobar ili zao?

Cât e de aici până la sat, până la oraș? = Colico ima odavde do selo, do grada?

Spune numai numărul. = Reci samo broi.

Drumul e peste tot atât de larg și îngust ca aici?

Ie li put svuda taco široc, taco tesan cao ovge?

Acest drum este foarte căutat. = Ovai put ie vârlo mnago trajen.

Sunt sate? (stații) pe drum? = Ima li sela stališta na put.

Cum se cheamă ele? = Caco se zovu one?

Cum se cheamă asta? = Caco se zove ta?

Comunicații = Saobratciai

Trebue să trecem dealuri? = Treba li itci preco-bârda?

Dealul e înalt? = Ie li bârda visoca?

Sunt râuri de trecut? = Pregemo li preco reca?

Sunt două (mai multe) drumuri spre N? Ima li dva (vişe) putovi na N.?

Care e mai bun (cel mai bun)? = Coiu iest bolii (nai bolii)?

Care e mai scurt (cel mai scurt)? = Coiu iest cratci (nai cratci)?

Cât e de lung drumul? = Caco ie ȣiroc ovai pnt?

Drumul e peste tot practicabil pentru trăsura? = Ie li mogucie svuda pro rebijati za cola?

Pe o parte se poate merge numai călare (numai pe jos)? Iedan velichi dio se moge upotrebliati samă jaca li, sam pieșche.

E mult noroi după ploaie? = Ima-li mnogo blata poslie chișa?

Da! mai ales în timpul când drumurile sunt desfundate. = Iest osobta u vrieme cad purevi subezosna.

Drumul e deluros (ȣesos)? = Ie li put bârdovit, ravno?

Pe care drum sunt mai puține dealuri? = Na coiem putu su nai manie bârda?

Pe care drum e mai puțin nisip? = Na coiem putu ie manie piesac?

Pe care drum e mai multă pădure? = Na coiem putu ie vișe ȣuina?

Nu se poate ocoli această pădure? acest loc, această vâgăună, această râpă? = Ne moje li se ocoliti ova șuma, ovai iezet, ovai prohog, ovu ioropast?

Dune pe drumul dinspre N. = Vodi nas po put na N.

Incotro duce această cărare? = Cuda vodi ova poteca?

Se poate călări pe această cărare? = Moje li se itci ia-hatci na ovu potecu?

Nu! trebuie mers pe jos. = Ne, mora se itci pieșche.

* * *

Râul = Reca

Re află la A un râu? = Nalazi li se cod A iedna reca?

Cum se numește acest râu? = Caco se zove ova reca?

Această apă e bună de băut? adăpat, fierț, scăldat? =

Eli ova voda dobra za, pitcie, za napiti, za variti, cu-panie?

Râul este peste tot așa de lat ca aici? = Ieli svuda reca
taca șiroca cao ovgi?

Unde e mai îngust (în partea de sus)? = gdie ie ona
șirateina (I gornien delu)?

Apa este adâncă? = Ieli duboca voda?

Voda ie duboca = Da, apa este adâncă.

Apa este de două picioare adâncă = Voda ie duboca
dva coraca (eraca).

Aici apa ajunge până la genunchi = Dostije li voda do
colena?

Păoă la piept = Da p'rsa.

Până la gât = Da șiia.

Apele sunt acum mari? = Iesu li vode sada veliche?

Când vin apele mari? = Coda dolaze veliche vode?

Râul are curent tare? = Ima li voda silno tecenie?

Pe unde e apă navigabilă? = Gde ie voda plavidna?

La mijloc? = Na sredini?

Pe malul drept (stânga) = Na desnoi oboli (levoi).

Are râul brațe? = Ima li reca ruche?

Insule? = Ostrova?

Bânci de nisip = Mnoga pesca.

Und? departe de aici? = Gde? daleco odavde?

Dumă până acolo. = Vodi me do tamo.

Sunt malurile plane? = Iesu li ovale ravni?

Râpoase? = Padeni?

Mlăștinoase? = blatne?

Păduroase? = Șumliave?

Este un loc în apropiere unde malul nu e atât de ră-
pos, atât de păduros, de mlăștinos = Postoiu li iedno
mesta u blizini, gde ta obala niie taco podatcea?

În apropiere nu? însă foarte departe de aici = U blizini
ne; abitaca daleca odavde.

Arată-mi un loc, unde acest mal, e mai înalt decât ce-
lălalt = Pocajimi iedno miesto, gde ova obala ie vi-
sotetna nego drugim.

Nu există un astfel de loc acel mal e peste tot mai

ridicat decât acesta=Ne postoiu tacvoga miesta ta ma-
 iesto ie svuda vişii nego ovaî.
 Terenul e mlăştinos?=Ieli mesto blatno?
 Nisipos?=Prescovit?
 Petros?=camenit?
 Sunt sate pe acest şi celălat mal al râului?=Iesu li
 sela na ovoi e drugoi obali reca?
 Locuitorii se ocupă cu navigaţia?=Stanovniţii zanimaim
 li se oni plovdbom?
 Au ei luntre?=Imaiu li oni ciairte?
 ghiţa este încă tare?=Ied ie ioş silen?
 Cum se cheamă acest pârâu, care se varsă aici (acolo)?
 Caco se zove ove recite coia se tu naliieva?
 Pe unde se poate trece pârâul acesta?=Gde se moje
 protciti ova reciţa?

* * *

Şuma=Pădurea

Cum se cheamă pădurea aceasta?=Caco se zove ova
 şuma?
 E deasă?=Ie li gusta?
 E rară?=Ie li rietca?
 E plină de tufiş?=Ie li ie puna?
 E practicabilă această pădure?=Moje li se upotreblia
 ovu şumu?
 Pentru trăsură=Za colama?
 Pentru călăreţi?=Za conîţi
 Pentru pedestri?=Za piesagi?
 E ne practicabilă această pădure?=Ie neupotrebliavana
 ova şuma ?
 Există un drum prin pădure?=Postoiu li iedan put
 cror şumu?
 Duce el prin pădure?=Vodi li on croz şumu ?
 Numai unul singur?=Sama iedan?
 Incotro duc celelalte drumuri?=Cuda vodi drughi putevi?

Duce unu aproape de marginea pădurei? = Vodi li nechi blije do-craia șume?

Există pomi în pădure? = Postaje li dârva u șuma?

Sunt case? = Ima li cutia?

Da, ale pădurilor = Iest cutcie șumara.

Locuri mlăștinoase sunt în pădure? = Iona li blasna mi-iesta u șumu?

* * *

Vadul = brad.

Există un vad? = Postoi li iedan brod?

Unde este vadul? = Gde ie brod?

Cât de adânc e vadul? = Colico ie duboc brod?

Se poate trece vadul pe jos? = Moje li se proteci peșchi brod?

Se poate trece vadul călare? = Moje li se pratci iahatci?

Se poate trece cu trăsura? = Moje li se proteci fiacherom

Vadul e întotdeauna practicabil? = Ie li brod uvec upotrebliani?

Și după ploi torențiale? = I posle veliche chișe?

Duce un bun drum din amândouă părțile la vad =

Vodi li iedan put c'bradu sa obadvestrane?

Luntrea = Ciamăț

Unde se găsește o luntre? = Gde se nolazii iedan ciamăț?

Câți oameni pot trece odrtă? = Colico liudi se mogu prevoziti odjedored?

Câți cai? = Colico conia?

Câte trăsuri? = Colica fiachera?

Coborâșul spre luntre e râpos? = Slizanie c'ci mțu ieli propast?

Cum e pe celălalt mal? = Caco ie tai ciamăț na drugoi oboli?

* * *

Podul=Most

Există pod peste acest râu? = Postom li iedan most pre-co ove reca?

Unde e cel mai apropiat pod? = Gde ie naibliji most?

Podul e de lemn? = Most ie od dârva?

De piatră = Od camena.

De fier = Od jelieza.

Cât de larg e podul? = Colico ie şiroc most?

Câte picioare, câţi metri are podul în lungime? = Colico coraca, colico matars ziua nost u dujini?

E în bună stare? = E u dobrom stonu?

Pot trece trăsuri grele peste pod? = Mîegu li protci cola vârla teşchim preco mosta?

Trebue reparat podul? = Mora se most popraviti?

* * *

Mlaştina=Mocvar

Cum se cheamă această mlaştină? = Caco se zove ovai mocvar?

Nu e cumva nep practicabilă? = Nie li nccaco nepotre-bliavana?

Sunt drumuri prin mlaştină? = Iesu li putevi croz mo-cvara?

Mlaştina e practicabilă numai pe jos? = Ie mocvar po-trebliavana samo dolie?

Sau călare = Ili sa conia?

Sau cu trăsura? = Ili o colama?

Şi dacă plouă? = I sco chişe pada?

Se întinde departe mlaştina? = Ide li mocvar daleco.

Cam cât de lată, lungă? = Caco ie pa prilicu şiroca, duga?

Poate fi zcolită această mlaştină? = Moje se ovai moc-var minoici?

* * *

Cu negustorii

Dați-mi doi coți (arșini) de postav albastru? = Date-mi lacata sienog sucua?

Pânză = platno.

Cum dai metrul (arșiu) = Caco prodai lacat (arșinu)?

Dați-mi, ață, acea de cusut nasturi! = Date-mi conet, igla, gumba!

Cât face totul? = Colico struva vsicico? sau: colico citri spt scupa?

Aveți o blană? = Imati li iednu șului?

Nu vreau asta! = Ne iu ta!

Asta nu e bună! = To ni-ie dobro!

Asta i scumpă! = To ie scupo!

Ai greșit! = pogrešno si

Să-mi dați bani rusești (austriaci, sârbești bulgărești) pentru românești. = Date-mi novați ruschih (nemacichih, sârbschih, bugarschis) novața miesto rumun-schih.

Să-mi dai; cămăși, ciorapi (scurți) și batiste! = Date-mi coșulie, ciorapa (malije) i platchi!

Să-mi dai: cerneală, penițe, hârtie de scrisori, creioane, plicuri, țigări, tutun, chibrituri și lumânări. E prea mult. = Date-mi; târnilo, pișaci papir, olovca, corerti (converti) țigare duhanșicite (șpicec i svișta! To ie pre-mnogo.

Puțin = malo.

Destul = dosta.

Dați-mi pieptene, perii de dinți, perii de cap, perii de haine, perii de ghețe! = Date-mi ceșile, cetshe za zubi, za olacon (golovnah) za obujel șcisto ot platna za țipela!

Dați-mi vacs, grăsime (cremă) = Date-mi mastilo, mast.

* * *

Cu potcovarul.

Danesite șino (ovdie) potcovara!

Dună la potcovorie! = Ovodite-me do potcovarnițe!
 Dumneata ești potcovarul? = Vi ste potcovari?
 Potcovește-mi calul! = Podcovite-mi conia?
 Drege roata! = Popravite colesa.
 Drege osia! = Popravite osy!
 Fă două potcoave pentru picioarele din nainte (din na-
 poi) = Pravi dva potcova za zadnich noga!
 Fă douăzeci de cue! = Pravi dvadeset gvozdi!

* * *

Cu spălătoreasa

Adu spălătoreasa încoace! = Dovedi iednu pralin (siuda)
 Dumneata (Tu) ești spălătoreasă? = Vi (ti) si (ste) pralia?
 Iată rufe, să le speli! = E to robe prati ioh praliah.
 Sunt douăsprezece bucăți! = Su dvsnaest comada.
 Spală-le repede! = Prali ih bârje.
 Adu rufe! = Domesi-mi robe.
 Măine = sutra
 Poimăine = Precosutra.
 Unde locuești? = Gde stainoeș? (stanueș jivieș)?

* * *

Cu croitorul și sismarul.

Adu un croitor! = Donesi ovde iednoga croiața.
 Adu un cismar = Donesi ovde iednoga ciomara.
 D-ta (Tu) ești cismar? = Vi (Ti) ste cismar?
 D-ta (Tu) ești croitor? = Vi (Ti) ste croiaci?
 Ia-mi măsura! = Uzmije mierca!
 Repară-mi haina (tunica, vestonul) = Propaviti-mi. hal-
 jinu (mundir)
 Pantaloni! = hlace!
 Mantaua? = cabanițu.
 Gileta! = jiletcu.
 Repară-mi (drege-mi) cismele! = Propravi-mi oizme.
 Fămi o pereche de cizme! = Pravimi iedan par cizma.
 Aici să le faci mai înguste! = Ti provite ih miesnie.

Aici să le faci mai înguste=Ti provide ih miesnie.
Aici să le fici mai largi=Ti ovde provite ih vişte
şiroche.

Aici să le faci mai lungi=Ti provite ih vişe dugi.

Fă carâmbi mai lrgi=pravi galimi vişe dugi.

Când va fi lucru gata?=Cad tce biti gotovo.

Cât costă?=Colico-mi novaţa uzmeş?

Adu lucrurile azi!=Donesi nostata danas!

Măine=Sutra.

Peste trei zile=Posle (za) tri dana.

* * *

In cârciumă (Birt)

Ascultă băete!=Şluşai dietco!

Vreau să dejunez.=Ia haciu şto naiutciac.

Să iau prânzul=Obiiţdati.

Să iau cina (masa de seară)=Vecerati.

Aveţi bere?=Imate li pivo.

Vin?=Vino?

Rachin?=Rachii.

Adu mâncările şi băuturile!=Donesi iela i piţu.

Grăbeştete=Pobarzai.

O să primeşti un bacşiş=Dobiţes bacşiş.

Voesc să plătesc=Platiţi teiu.

Fă socoteala=raţunoi (zdielai sciote)

Iată aici sunt bani (ţine bani)=Stoi, tu să novat.

Adu-mi restul (dă-mi restul)=Dai-mi ostatac.

Mi-ai adus (dat) mai puţin=Si donio manie.

* * *

Cu vizitiul

Cât îmi ei până în oraş?=Şto mi uzmesdo grada?

Cât îmi ei pentru dus şi întors?=Şto uzmeş do (za)
tamo i natrag.

Trebue să plec la (în) oraş?=Moram oticiu u gradu.

Dumă la staţie=Vodi me na colodvor!

Când ajungem acolo?=Cad ciemo tamostici.

Mână repede (mai repede)=Vozi bârzo (bârje)

Mână încoace (trage şici)=Ruca siuda.

Trage aici=Vozi tu!

Aşteaptă-mă aici!=Cecai me tu (ovde)

Am să vă aştep aici=Cecati vas tu.

Poţi să adăpi şi să dai hrană la cai=Mojiş napiti i pocormiti conî.

Dece ai deshămat cai?—Zaşto ih (conia) razprigal?

Inhamă caii iar!=Zapreji conia ih!

* * *

Angajarea unei călăuze

Cunoşti exact (bine) drumul spre A.?=Poznaş li dobro put za A.?

Il cunosc bine.=Poznam davno!

Dacă ne vei duce vei primi plată=Ako nas vodiş platimo tibe.

Dacă ne trădezi vei fi împuşcat=Aco nas izdaieş, ti cieş, biti strelîan.

Bagă de seamă=Zapamti.

Ai să fi călăuza noastră=Ti tceş biti naş putovoditeli.

Dune pe acest drum=Vodi nas na ovai put.

Dune la oraşul B.=Vodi nas na grad B.

Du-te ca să nu fim văzuţi de nimeni=Vodi nas taci da nico nas ne vidio.

Să mergi înaintea noastră=Idi pred nas.

Să mergi mai repede=Idi bârje.

Mai e mult până la oraşul N.?=Imamo ioş mnogo do grad N.?

Când vom sosi?=Cad tciemo stici (stiţi).

Ei bine, atunci!=Hei dobro togda (samo umai)

Înainte cât se poate de repede=Napred colico se moje bârge.

Acu esti liber să pleci=Sad şi slabodan mojeşi itci.

Pleacă de aici=Idi (otsiuda)

CUVINTE DIN LEXICONUL MILITAR ROMANO-JUGO-SLAV

Absolut	nepromenieno, absoluto
acel	onai
acelaş	totsamii (saştii)
acest (aceasta) acesta	ovai, tai
acolo (pe, de)	tamo
acoperire	pocrivani:
acu (acuma)	sad, sada
adânc	duboco
adapă (a)	napiti
adăpătoare	vadopoi
ades (deseori)	vişe, puta
adevărat	pravi
adăposti (a)	pocivati
adevăr (într'adevăr)	pravo, istinu
adio	sbogom
administraţie	upraVa
adresa (a, a se)	adresovati
aduce (a)	nositi
afară (pe din, de, pe)	van, napolie (izvana)
afla (a)	nateiu
aiumat (carne-a)	opuşeno meso
aghiotant	adiutinat
aici (pe, de)	ovama, tu
ajuta (a)	pomagati
ajutaţi (ajută)	pomagat-gante
ajutor	pomatci
alătura (a)	priloşti (prilojiti)

slăsturat	prilogien (prilogien)
slb	biel
albastru	sied (sini)
ales (mai ales)	osobit osoluita
alt (alta)	drughe
amenințare	ugroza
amiaz (zi, noapte)	u paldan (u polnoci)
anotimp	vremic
an, peste un an	godina, leto (ze godina)
apă (de băut, de spălat)	voda (za pit) (za umivanje)
apă crescută	uvelicena voda
apărarea (țări)	obrana
apărinea (a)	pripadati
apoi	onda
aproape (mai, de)	blizo, blijie
apropia (a, a se)	priblizivati (se)
apropiat	blijien
apropiere	blizina (u blizini)
apropiere	sgodan (biti)
apt (a zi)	sgodan (biti)
arată (a)	pocazat
arde (a)	goriti
arendă	zaiam
armă (de foc)	ogrjeie (vatremo orujie)
armată de uscat (activă)	suhoputna voiska (slujen)
armistițiu	primirie
ars (material de ars)	izvorem (za izgonit)
artilerie	topniciarstva (pare)
asa (tocmai)	taco (tacimo)
ascunde (a)	sacriti
ascuns (vin)	sacriven (i taini)
astăzi	danas
așteaptă (a)	cecati
așterne (a)	postelite
așternut	(napravite crevet) crevet
atât	tolico
atelier	radiona

austriac
auzi (a)
avantaj
avantgardă
avea (a)
avertizare

astririsci
teiuți
dbitac
avanntgard
imati
promena

B

bacșiș
bagaje
baie (a zace)
bane (de nisip)
bani
bardă
barcă
bătălie
batistă
bea (a)
bere
bine (mai)
birou
birt
biserică
bivuacă (a)
biviac
bob
bolnav
bou
brânză
braț
brigadă
bun (cel mai)

bacșiș
bagaji
cupaliste (cupalisti)
banța ot (od piesac)
novaț, penes
matșca
ciamăț
bitca
maramița
piti
pivo
dobro (bolie)
nred
gostiona
țârcova
bivocovati
bivoac
bob
bolestna
val
sir
ruca
brigada
dobar (nai bolie)

C

cafea

cava

caic (luntre)	cauc
cal	coni
călari (.)	îahati
călăuză	putovoditeli
călăuzător	voditeli
calcula (a)	racineati
cale ferată, distanță)	put, jelielni, razmier
cameră	sobă
cămașă	cașulia
când ?	cad
cantona (a)	cantonirati
cantonier (de drum de fer)	cantoner
căpăta (a)	dobiti
carâmb (de cizmă)	coleni putște
călare	put
cărbune	ugoli
cârciumă	ca'rcumă
care	coio (a)
carne (afumată)	meso (opuseno)
carte	eriiga
cartier	cvartir
căruță	soba
căruțaș	căruțaș (izvoscic)
casă (o casă)	cutcia, dom (doma)
domn de casă doamnă de casă	gospodarieva hozain, hozaica
câșap (măcelar)	mesar
castel	dvor
cât	colico
către (seară)	uveteier
căuta (a)	uscati
ce (din, în)	iz
cere	osalnost
cerea (u)	probirati
cerneală	cernilo, tino
ceasornic	sat, ura
ceasornicar	saticia

cetate (valtei)	tvârgiava, tvârgiavni
comandant	val, rapoviednic, tvârgiana
ceva	nešto
eheia	cliuci
chelner	conobar
chema (a) încoace	pozvati (ovamo)
chibrituri	spicice (giscice)
ceai	ciai
cina (subst.)	vecera
cimitir	grobli
cina (a)	vecerati
cine (cu)	necto (netco)
ciorap	ciorap
cisma	cizma
cizmar	cizmar (țipelar)
clădire	zgrad
coboară (coborând)	doli itci (iți) (dolie) iditei iaduci
coace (a)	petcii
cocoș	cocoș
colo (în)	tamo
comanda (a)	voditi comandirati
comandant	voinci, zapoviednic
combustibil	gorilo
comună	optcina
conducător	voditeli (voditelia).
conduce (a)	voditi
confirmare	utvârgenie
convoca (a)	sazvați
cuptor	petci
corabie	corabia
corecta (a)	isproviti
corp	telo
creion	olovea
crescut (acoperit cu)	zarasten (pocriven sa)
ceardac	cerdac
croitor	croistci
cu (încetul)	sa (polaco)

porumb (cucuruz)	curud
cumpăra (a)	cupin
cunoaște (a)	pozvati
curat	cist
curăți (a)	ocistiti
curând (cât de)	scoo (cim prose)
curge (a)	tșciti
curte	dvor
cușit	noji

D

da	da, iest
dă (a-a înălță parte a- înapoi	dati (nadrugu stranu, itci na- pred ili naprao.
dată (o, încă o.)	pută, iedanput, ios iedan put
de desupt	dole
deget	palat
deja	vetcea
dejuna (a)	rutciati
delega (a)	poslati
deal (la)	gora (u gora)
denunța (a)	zaiaviti (iaviti)
denunțare	iavlenic
denunțător	priiavnic
depărta (a)	nadaliti
departe	daleco
depeșe	bârzoiaș, depeșă
desfrână (a)	razpojiti
desbrăcare	visadea, mal rastovarivanie
descalică (a-de pe cal)	sedlati
descărca (a)	ioprazniti
dessela (a ridica șaua de pe cal)	rasidlati
dezerta (a)	bejiati
dezertor	biegunaș
deshăma (a)	raspratci

despăgubire	nagradjivanse
despăgubi (a)	nagradnivati
despărțire	dosto
dojeni (a)	biti
dig	gat
dimineață (de dimineață)	Întro ranaiutro, caco
dis de dimineață	mogutce ranie ioș ranie
din	od, ir
dincoace	na ovu stranu,
dincolo	na onu stram
dinte	zub
dispozițiune	raspolojenie, raspologenie
divizie	divizia
dobândi (a)	dobiti
dori (a)	jeliti, hteti
doamnă (doi)	dva (dve)
drept (la.. înainte)	pravo (madesno-napred
dreapta (la-împrejur)	desno (crug)
doagă	obrateci
dormi (a)	spavata (spravati, put jelieznița
de încredințare	cârstoput
pe drum	na put
dublă (de două ori mai mare)	dva put
Duce (a) cu trăsura	nositi, voziti
dulgher	stolar
după	poelie
duzină	duzina
doi (două)	dva, dve

E

E, sste	je, jest
ca	ona
echipare (unei corăbii)	spremanie iedno corabie
efectele	vijesti, poiavi
efectiv	broi

eftin
earbă (de pușcă)
earnă
escorta (acoperirea)
este (de)
eu
expediție
export

ieftina
trava
zina
pocrivatia trupa
istoc
ea
otpravca (poștansca)
uvoz

F

fabrică (de spirt)	trovnica (rachiiia)
face (a)	provi delati
făgaș (urmă de roată)	ciniti, praviti, delati
făină (mâncare de)	brașna (ielaiz brașna)
fașă	lagino to ie lagano
fân	sieno
farfurie	taniir
fașină (zăgazul) pe înepodul pe-îne	fașina (gat iz fasino most iz fașino)
față	lițe
fată	dievoica
femeie	jiena
ferul	jeliezo
ferul (adj.) de șine	jeliezni
ferbe (a; mâncarea)	variti
fi (a) sunt, tu ești, el este ei sunt)	biti sam, si, jest, iesij
fie	neca bude
fiecare	svachi
fiscul	odviednic
fișic (adj)	fiztteini
flămând	gladan
fac (de gardă)	vatra (vatra ot strajie)
foame (mi-e)	glada (ja sam gladan)
fântâna	bunar (zdenat
fortificațiune	tvârgeava

fugi (a)	bieſati
fugi! (imperat.) (obaici)	beji (behi) proci, odarde atuda
funcſionar	cinovnic
fond (râului)	dubina (dubina reca)
furaj	furaji
furculiſă	viliſă
furniza (a)	poslati (dovazite)

G

galben	ſint
găleată	vedar
gară	colodvor
gardă	straja
garnizoană	posad
găsi (a)	nata
gâscă	gusca
gata	goton
gât	vrăt
gazdă	gospădar, garda
genunchi	coliena (colieno)
gheață	led
gagiște	lug
grabă (mai de)	bârzina
grăbi (a)	teiuriti, hârzati
grajd	ſtol, iahar
grăsime	debelnost
greși (a)	griieșiți
greșit	greșno
grindă	grinda, brevno
gusta (a)	ucușati
guvernământ	oalast
guvernator	guvernator

H

haine (perie de haine)	robe (cetca za halina)
------------------------	------------------------

hambar
han (cârciumă)
hartă (Țări)
hârtie (de scris)
hleus
heleşteu
hrană
hrăni (a)

suba
han, dvor
carta (zemalieca carta zemalieca)
papir (za pisati)
glinen
iezero
hrană
hraniti

I

ieri
imediat
impegat
imposibil
împrejur (la dreapta la
stânga)

în
în afară
înaaintea
înaîntaş
înainte
înalt
înapoi
încă
încălzire
încălzi (.)
încălicare (a încălica)
încendii
începe (a)
început
încet
încotro
încrucişare
înhăma
injunghia (a)
însulă

iuteier
ogma
cinovnic
nemaguteie
u crugu, acolo (de desnona)

y
izvona, iznapoia
napredjivonie
napred iduci (idutei)
napred
visoco
nazad, natrag
toş
otoplivanie
otoplivati
sedlanie (sedlatii)
vatra, pojar
poceti
nacelo, pocetac
polaco, laco
cuda, camo
precvăstanie na chartir
zapriagati
zagraditi
stoc

întâiu	privi, pârvă, pârvô
întărire (întăriri de pă-	utvradjenie (zaplirjana utv'râj-
mânt	denie
înțelege	razumeti
întins	obșirni
întra (a)	unutra itci, ulaziti
intrare	ulaz
întreba (a)	pitati
întrebuința (a)	protrebliavati
întrebuințare	protrebiavanie
învățător	uciteli
îregulat (trupară)	neredovna voisca
izvor	izvor
îndărăt (a lăsa)	ostaviti
îndată	odmah
îngrădi (a)	ogaraditi, izgordiu
îngriji (a)	poziti
îngrijire	poznia
îngust (mai)	uzi

J

jigni (a) (supăra)	s'arditi, giutiti
jos (în-pe)	dole, nuz, pieșițe
(însusul râului)	iz riica

L

La (de la)	ea, c, od
lăcătuș	cliutcear
lac	iezero
lagăr	lagar
lapte	mlieco
larg (mai)	șiroc
lărgime	șirina
lasă (a întărit)	ostaviti
latrină	zahod

lavoar	umivalnic
laga (a)	zevati
legătură (de pae)	veza (șavezodslama)
lemn (de ars)	dârvo (za curit)
lingură	slica (lojca)
locomotivă	parovoz
lacul	stanoviti
locuitor	stanovnic
loc (de)	miesto (nicaco)
peste tot	svuda
lopată	lopata
lua (a)	uzmiti
lucra (a)	dielati
lucrare	dielo
lucrător	dieraț
lumânare	șvieca
lumină	sviet
luminos	svietliv
lucă (poiană)	lug
lung (mai, de-a lungul)	dug (duzi, u duzini)
luntre	teiamat

M

măcelar	mesar
magazie	scładiște
mai (incă)	ioș
măimută	maimun
măine (-seară)	sutra (navecier)
mal (pe) dealungul ma-	obal (na obali)
lului)	mimo obala
mâna (a)	iesti
mâncare	ielo (brașnoielo)
manta	cobanica
mare (navigație pe, mar-	more, morehodstavo crai (sume)
pine (pădure)	stupai
marș	

maareşal	marşal
mărarş (a face)	marş (marşiroti)
masă	stol
material (de ars)	gradia (za gorit curiti)
măzăre	grah
mădic	mieteiuuie, lietciuuie
măerge (a) cu trăsură)	itei (voziitise)
măeseriaş	ovpinmuk
mmel	ignet
mmez (-nopti)	polnotei (u polonotei)
mijloc (mijloace de trai	sredina, sredstvo sredstvo, za
mijloc)	jivitie (u sredini)
miliţie	voisca
minciună	ldj
minţi (i)	ldjiti
minţit	lajen
mişca (a, se mişca)	miţati (miţatise)
mişcare (a pune în miş-	miţanie (pocreniti)
care)	
măştină	mateiuvar
măştinos	motcevarni
moară	mliu
morar	mliuar
moşie	imamic, dobro
	mnego (odavno, cimnoguţe-
	viţe)
mult (de, cât de-)	mnogi (vise)
mulţi (mai)	blagodarite
mulţumi (a)	hvaliti
mulţumesc	sgorama
muntos	

N

naştere	gumb
naş	naş
navigabil (apă navigabilă)	ploidben (ploidbena voda)
navigaţiune (pe mare, pe	ploidnost
râu) vezi mare	

necorect	necorectno
negru	țârn
negustor	țârgovaț
nepracticabil	nepratrebliivane-dan
nevoe (a avea)	nujda
nicăeri	nigdie
nici (oddată)	niți (nicad nicto)
nimic	nișta
nisipos	piescovit
nisip (bancă de)	piescov
nobil	blagorodni, plemenit
noi	mi
noapte (la-a rămâne peste noapte)	notei, notciaș (nocias pronoteiti)
nord (la)	siever (nasiever)
noroiu	blato
nostru (al-a)	naș-a e
nu	ne
numai (decât)	samo (adamah)
nije (pronume)	ime, prezine
număr	broi
numi (a)	imenovati

●

obține (a)	poluciti, dobiti
ocoli (a)	ocoliti
ocupa (a)	zauzeti
odae	soba
odată	iednotei
oferi (a)	predlojiti
oiște (de trăsură)	ruda (na cola)
om. (pl. oamenii)	tciovec (cionec liudi)
oară	sat
oraș (drum în)	grad (put u grad)
ordona (a)	zapoviedati
orez	rugiac

orii (de două ori)

ou

ovăz

oraz

put (dva put)

iaie

ovas

iacimenu (iatcimic)

P

pădurar

pădure

păduros

pagină

pahar (de vin-de bere)

paie (așternutul de legătura de.)

pământ (de) val de pământ; întăririle de pământ)

până (la mecanisme)

până

pîne (de secară)

pantaloni

parale

parc (de artilerie)

pârâu

parlamentar

parte (la o-pe o-)

pas

patrulă

pat

pansă (a)

pedeapsă

pentruce?

piept

pieptene

peric (de haine, de dinți de cizme)

șumar

șnma

s'șumama

strana

chișa (ciașa) vinativa)

slame, ovezac iz slame

zemlia (zemliani) zemlia-nival, zemliano, nereplienie

pero

do

cruha (vecerna)

hlace (hlaticie)

penec, novaț

parc (tepniciarschi)

potoc

parlamentar

strana, na stranu, na iednu stranu

corac

patrula

crevat

s'zavezati

cazna

zașta

prsa

cieslia

cietca (za adielo, zube, za cizme)

pericite (a)	dozvdite
piatră	camen
pietros	camenit
piață	târg
pivniță	pivnița
plai	ravnina
plan (adj.)	ravno
plăți (a)	platit
pleca (a)	otiți (otici)
plecare	othod
plecat	otiden
plic	cuverta
plouă (a-at)	chișa pada (scaro teie padati chișa
ploac	chișa
plută (pe)	ciamat (most iz ciamata
podar	teiuprinaț
pod (pe lută) umblător	most (iz teinamata iduci, iz
pe fașină	fașima
poeană	lug
poimăine	precosutro
polonez	polianin, poliachi (adv)
pom	dârvo
porc (carne de-)	svinia (cbunia)
	svinsco meso
poartă (pe-afară pe)	vrata u vrati, o-vrata
porumbel	golub
porunci (a)	zapoviedati
posibil	mogneie
poștă (stația de-drumul de)	poșta (poștanschi put)
poștal (biroul)	poștanschi (ured)
postav	sucno
potcovar	potcovar
potcovărie	covatecița radnona
potcoavă	potcova
potcovi (a)	potcovati
poate (nu se poate)	mogutcie (moguțe, ne mogutci

practicabil (cale-abilă)	pogodan (pogodan put)
prânz	obied
prea	bivetei
preda (a-a se-)	predati (se-)
preot	sveštenie
prepara (a)	prigotoviti
primar (de stat)	cmet (selschi)
prunji (a)	dobiti
prin	croz
prinde (a)	uloviti
proviziune	proviziia
pune (a)	metnuti
purta (a)	nostiti
puțin	malo

R

rachiu	rach
Rani (înguste)	rai (red șina)
ramifica (a)	razilaziti (izgubiti se)
rampă (de debarcare)	barcader
rătăci (a)	izgubitise
rață	utca
rece	hladno
recrut	recrut
rechiziție (scrisoare de-)	recviziția (prismo o recvizițiiu)
regiune	craj
regula (a)	oblic
rămânea (a)	ostoti
remiză	uspostolien
repara (a)	poproviti
repede	hârzo
repeta (a)	ponoviti
respect	poștovanie
răspunde (a)	odgovariti
răspuns	odgovor
retragere	odstug

rău (adj.)
râpă
râu
roșu
roată
rusește (adv.)

zao, zla, (zlo)
coso
ripisca (plivanie po)
țârven
coleso
ruschi

S

sa (a sa)
sac
șanț
săpun
sare
șarjă
sat
scăderea
scaldă (a a se)
scândură
scaun
schimbă (a)
serie (a)
scrisoare
scris (de-)
scump
scurt
se
secară (făină de)
secere
secure
secție
școlar
semnal
senin
săptămânal
seară (de cu-pe-către-)
șes

niegov (a, o-)
vrețe
șanaț
săpun
sol
cin, țin stupani
selo
umojitise
cupoti (se)
dasca
stolaț
meniati
pisati
pismo
pisanie (za)
cupo
cratac
sebe, se
roji
sârp
topor
otdiel
sedlar
znac
znac
nedielean (țiedni)
vetcier (na vecer, uvetcier
ravnina

sese	jednost
sân (al)	svoi (a-e)
sigur	sigurno
seu	jir, mast
șină	șina
sârmă	drot
slănină	slonina
sobă	peci (petci)
socoteală	raciun (pateiu)
soldat	voinic
șopron	șupa
șosea	resta (țesta)
sosi (a)	pristignuti
sosire	prihod, stiganie
spăla (a-a se)	umiti, umivotise
spălătoreasă	prolițe
spion	uhoda (spion)
spirt	spir
spital	bolnița
sta (a) stai	stani, stai!
staroste	stareșina
stație (pe calea ferată)	colodvar
ști (a)	znati
sticlă	steclo
stâlp	stub
stânga (împrejur)	levo (c'rst)
străbate (a)	itci, croz
strachină	veșala
ștreang	veșala
strungă	struga
sud (la-)	iug
suficient	dovolino
sunt (pr. din a fi)	sam
supă	ŷyha (ŷupa, supă)
șnprem (comandantul)	glavni zapoviednic
șură	ambar
surtuc	siurtuc

sus (de, pe)

gore (iz gora, gore.)

T

Ta (ata)

tabac

tacâm

tăcea (a)

tâmplar

Țară

țărac

tare (adj) (adv.)

târziu

telegrafic

telegraf

termină (a)

țigară

timp

tocmai

topor

tot (de, peste-)

totdeauna

transporta (a)

transport

trăsură (de bagaje)

trebui (a) (au trebuință)

(avem trebuință)

trecător

trece (a)

trecut

tren

trimete (a)

troică

trupă (trupele)

Tu

tunel

turn

Tvai, a, e

duhan

tacam

tciuti

stolar

Zemlia

stub

silni (silno)

casno

hârzoia vni

hârzoia v

svârșiti

țigara

vrieme

baș

topar. motica

sve (sasvim, u optcie)

uviec

transportirati

prevoz

cola (za vodaj bogami)

nudjino biti imamo

prolazeți

prechiți, minuti

minul

voz, vlač

poslati

troica

trupa voisco

ti

tunel

torani

rustun

duhan

U

uol (adj.)
ulitum
umblător (podul)
umed
um (-a)
unde (de-)
unghe
unt
urea (a)
urmă (de roată)
urma (a)
ușă
uscă

mocar
poarednii
udutei (most)
mocar
iedan (iedna iedno)
rge (oinkyda)
nocat
masla
gorenci
trag colesa
sliedovati
vrata
suho

V

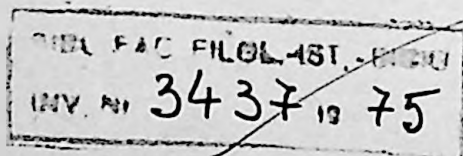
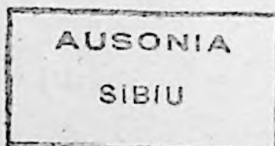
vacs (de cisme)
vad
vacă (carne de vacă)
văgăună
vagon
vale
val (de pământ)
varză (supă de varză)
vast
vătăma (a)
vedea (a)
velniță
veni (a)
verde
vărsa (a; se)
vastă (stâlp de)
vârstă

viche
brod
crava
prohod
vagon
dolină
nasip zemliaminasip tvârdjavi
chipus (cupusă jupa)
obșirni
muciti, lurtiti
viditi
rachije (tvornița)
dogi
zelen
izbivati (se)
varsta
vârts

vesel	veseo
vâslă	veslo
veste (a prinde de-)	viest (doznati)
vest (la)	zapat
vin (paharul de vin)	vino (ciașa vina)
vizibil	șto se moje viditi, stoca rogata
viță	vinogradsca loza
vițel (carne de vițel)	telet (teletino mesa)
voce	glas
boi	vâsca
vorbi (a)	govariti
voi (a) (eu neau) eu nu	htieti (ja hotciu)
vreau)	ja netciu

Z

zace (a)	legiati
zadar (în)	uzalud
zăgar	plata, gat
zarafie	meniaonița (za novaț)
ziar	viestnic (dnievnic)
zice (a)	cazati
zidar	zidar
zidi (a)	zidati
zid	zid
zi (în zori de zi) (a doua zi)	dan rane u iutro, teli dan na
zori	drughi dan
	zóra

Pimen.
1935.
Sibiu.

Lei 1.

